

# Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

|                |                                                  |
|----------------|--------------------------------------------------|
| Vysoká škola   | Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave          |
| Fakulta        | FF UCM                                           |
| Kód predmetu   | KEAMS/beDK2-J/22                                 |
| Názov predmetu | Duchovná kultúra II. (Výročné obyčaje)           |
| Rozsah         | 1P + 1S                                          |
| Počet kreditov | 4                                                |
| Vyučujúci      | doc. PhDr. Martina Bocánová, PhD. (prednášajúci) |

## Cieľ

Vedomosti: Študent sa orientuje v cykle zvykov a obradov viažucich sa na ľudový rok v širších európskych súvislostiach. Teoreticky sa orientuje na pochopenia rituálu, obradu, znaku a významu v duchovnej kultúre, presahy významov a interpretačné možnosti javov.

Zručnosti: Študent vie definovať základné pojmy, ktoré sa viažu k duchovnej kultúre v širšom európskom kontexte. Pozná jednotlivé regionálne odlišnosti. Ovláda historické reálie, inovačné prvky v kultúre, má vedomosti o obradoch a zvykoch v historickom a kultúrnom kontexte.

Profesijné kompetencie: Študent je schopný pracovať v kultúrnych a osvetových centrách pri revitalizácii a záchrane prvkov tradičnej ľudovej kultúry. Je schopný vedomosti implementovať do vzdelávacích projektov pre deti a mládež, tvorivo kreovať edukačné projekty pre deti a dospelých.

Prenositel'né kompetencie: komunikačné a edukačné schopnosti pri vytváraní priestoru pre revitalizáciu, záchranu a uchovanie prvkov tradičnej ľudovej kultúry.

## Podmienky na absolvovanie predmetu

100% záverečné hodnotenie – 70% ústna skúška, 30% spracovanie seminárnej práce.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >

FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >

## Priebežné hodnotenie

nie

## Záverečné hodnotenie

100% záverečné hodnotenie – 70% ústna skúška, 30% spracovanie seminárnej práce.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami < 92-100 % >

B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami < 83-91 % >

C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky < 74-82 % >

D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby < 65-73 % >

E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám < 56-64 % >

FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta < 0-55 % >

## **Váha hodnotenia predmetu (priebežné/záverečné)**

záverečné

## **Výsledky vzdelávania**

Vedomosti: Študent sa orientuje v cykle zvykov a obradov viažucich sa na ľudový rok v širších európskych súvislostiach. Teoreticky sa orientuje na pochopenia rituálu, obradu, znaku a významu v duchovnej kultúre, presahy významov a interpretačné možnosti javov.

Zručnosti: Študent vie definovať základné pojmy, ktoré sa viažu k duchovnej kultúre v širšom európskom kontexte. Pozná jednotlivé regionálne odlišnosti. Ovláda historické reálie, inovačné prvky v kultúre, má vedomosti o obradoch a zvykoch v historickom a kultúrnom kontexte.

Profesijné kompetencie: Študent je schopný pracovať v kultúrnych a osvetových centrách pri revitalizácii a záchrane prvkov tradičnej ľudovej kultúry. Je schopný vedomosti implementovať do vzdelávacích projektov pre deti a mládež, tvorivo kreovať edukačné projekty pre deti a dospelých.

Prenositel'né kompetencie: komunikačné a edukačné schopnosti pri vytváraní priestoru pre revitalizáciu, záchranu a uchovanie prvkov tradičnej ľudovej kultúry.

## **Stručná osnova predmetu**

Rituál, obrad, zvyk, obyčaj

Adventné obdobie

Štedrý večer a vianočná oktáva

Koľedovanie a obradné obchôdzky

Fašiangy, význam masky

Pôstne obdobie

Veľkonočné sviatky

Sviatky agrárneho významu

Synkretizmus pohanského a kresťanského

Dožinky

Sviatok všetkých svätých, vzťah k mŕtvym

Voda, oheň, zeleň a zem v ľudovej kultúre

## **Sylabus predmetu**

Rituál, obrad, zvyk, obyčaj

Adventné obdobie

Štedrý večer a vianočná oktáva

Koľedovanie a obradné obchôdzky

Fašiangy, význam masky

Pôstne obdobie

Veľkonočné sviatky

Sviatky agrárneho významu

Synkretizmus pohanského a kresťanského

Dožinky

Sviatok všetkých svätých, vzťah k mŕtvym

Voda, oheň, zeleň a zem v ľudovej kultúre

## **Odporúčaná literatúra**

BECKER, U. 2002. Slovník symbolů. Praha: Portál. S. 351. ISBN: 978-80-7367-284-3

Český lid - tyfoza.no-ip.com/ceskylid/

ERBAN, V. 2010. Masky a tváře. Hra s identitou v mezikulturních proměnách. Praha: Malá skála. S. 246. ISBN: 978-80-86776-09-5.

HORVÁTHOVÁ, E. 1986. Rok vo zvykoch nášho ľudu. Bratislava: Tatran. S. 245. ISBN 61-794-86

FEGLOVÁ, V. 2000. Kalendárne obyčaje. In: STOLIČNÁ, R (ed.): Slovensko. Európske kontexty ľudovej kultúry. Bratislava: Veda. S. 384. ISBN 80-224-0646-5.

Encyklopédia ľudovej kultúry I. Slovenska, Bratislava: Veda. S. 454. ISBN: 80-224-0234-6.

Encyklopédia ľudovej kultúry II. Slovenska, Bratislava: Veda. S. 418. ISBN: 80-224-0235-4.

KOL. 1990. Etnografický atlas Slovenska, Bratislava: Veda. S. 123. ISBN: 80-224-0075-0.

NIEDERLE, L. 1911. Život starých Slovanů, I část, zvázok 1, Praha: Bursík&Kohout. S. 390. bez ISBN.

NIEDERLE, L. 1953. Rukověť slovanských starožitností. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd. S. 513. bez ISBN.

BOCÁNOVÁ, M. 2015. Morena, Morena, za koho si umrela? Starobylá obyčaje v súčasnej spoločnosti. In: Etnologické rozprawy, roč. 22, č. 1., Bratislava: NSS, S. 129 - 140. ISSN 1335 - 5074.

## **Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu**

slovenský